

2. Forslagets baggrund og indhold

2.1. I marts 1999 afholdt Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet en temadag om straffet og straffeproses. Som opfølgning på temadagen blev der nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet. Arbejdsgruppen fik til opgave at arbejde videre med nogle af de emner, som blev drøftet på temadagen. Arbejdsgruppen har navnlig koncentreret sig om muligheden for at udvide adgangen til at afsige udeblivelsesdomme i straffesager og om muligheden for en forbedring af adhæsionsprocessen.

På baggrund af arbejdsgruppens overvejelser afleverede Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet den 25. januar 2001 et forslag til øget anvendelse af udeblivelsesdomme i straffesager og et forslag til revision af adhæsionsprocessen til Justitsministeriet. Forslaget fra Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet er medtaget som bilag 2 til lovforslaget.

Lovforslaget bygger på forslaget fra Dommerforeningen, Rigsadvokaten og Advokatrådet, og indeholder følgende elementer:

- Det skal fremover være muligt at fremme en domsforhandling til dom i tiltaltes fravær, når tiltalte ikke idømmes højere straf end ubetinget fængsel i 3 måneder. Efter den gældende regel kan domsforhandlingen alene gennemføres i en sådan situation, når der under sagen alene er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder.
- Det skal ikke længere være en betingelse for at fremme en domsforhandling til dom i tiltaltes fravær, at der er sket forkyndelse for tiltalte personligt. Fremover vil det derfor være muligt at afsige udeblivelsesdom, selv om forkyndelse f.eks. er sket over for personer, der hører til tiltaltes husholdning.
- Forsvareren (men ikke anklagemyndigheden) skal i tilfælde af tiltaltes fravær have mulighed for at dokumentere den tiltaltes forklaringer til politirapport under domsforhandlingen (det vil sige oplæse og anvende dem som bevis).
- En udskrift af dommen skal forkyndes for tiltalte personligt, hvis der afsiges udeblivelsesdom, medmindre indkaldelsen har været forkyndt for denne personligt.
- En person, der dømmes som udebleven, skal altid kunne kræve genoptagelse, og anmodning herom skal fremsættes inden 4 uger efter dommens forkyndelse. Herudover foreslås det, at en person,

der dømmes som udebleven, skal kunne anke dommen til formildelse. Efter de gældende regler kan den domfældte alene anmode om genoptagelse eller anmode Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at anke. Genoptagelse er efter de gældende regler betinget af, at den domfældte godtgør at have haft lovligt forfald og ved denne utilregnelige omstændigheder har været forhindret fra i tide at anmelde dette, eller at stævningen ikke rettidigt er kommet til domfældtes kundskab. Tilladelse til at anke forudsætter efter de gældende regler, at sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.

- Hvis en straffesag genoptages, skal det være muligt under den nye domsforhandling at dokumentere forklaringer afgivet af vidner m.m. under den tidligere domsforhandling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3 nedenfor.

2.2. Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen vurderer, at der er behov for at ændre de gældende regler om behandlingen af erstatningskrav i forbindelse med straffesager (adhæsionsprocessen). Det anføres, at der er behov for at give de erstatningssøgende en mere fleksibel adgang til at forfølge deres krav. Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen har drøftet nogle spørgsmål, der vurderes at give anledning til særlige problemer. Det anføres imidlertid, at opgaven med at reformere adhæsionsprocessen er af så kompleks karakter, at Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen anbefaler et egentligt udvalgsarbejde herom.

På baggrund heraf vil Justitsministeriet anmode Retsplejerådet om at gennemgå de gældende regler om behandling af borgerlige krav under straffesager (retsplejelovens kapitel 89), herunder at vurdere de spørgsmål, der rejses af Advokatrådet, Rigsadvokaten og Dommerforeningen, og komme med eventuelle forslag til ændringer.

Der henvises herom til pkt. 4 nedenfor.

2.3. Formålet med lovforslaget er desuden at udvide pressens adgang til aktindsigt i domsudskrifter mv. Ændringen indebærer, at pressen i alle tilfælde får krav på udlevering af domsudskrifter mv., når de er renskrevet – også hvor retssagen ikke er endelig afsluttet. Den gældende begrænsning, hvorefter pressen først har krav på en udskrift, når sagen er endeligt afsluttet, foreslås således ophævet. Herved afklares det samtidig, at det strafsanktionerede forbud mod at offentliggøre domsudskrifter mv. gælder, uanset på